

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. nr. 20

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
de un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Vrîl de Duminică pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
Război pe an:
40 franci.

Manuscrisurile nu se napotăză

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. nr. 20

INSERTIUNILE:
de un șir garnonți: primă
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Spre... Mohaciu.

(R.) La Mohaciu Ungurii au perdut vre-o trei-zeci mii oameni, între care floarea țării. Și au gemut în urmă o sută-cinci-zeci ani sub stăpânire turcească, de care i-a scăpat nu vre-un viteaz „Kurucz“, ci un general austriac în fruntea unor oștiri streine, ear nu ungurești, căci Ungurii cei mai veritabili, începând de la 1526 încoace și până la 1848, au luptat tot împotriva Nemților...

Au scăpat în urmă de Nemți, căci dispun azi singuri de soarta statului, dar sub stăpânirea constituțională națională maghiară au ajuns să fie jucăria Ovreilor și în fie-care an să pierdă de trei ori atâtea brațe câte li s'au zdrobit la Mohaciu.

Insuși „Hazánk“, într'o polemică cu „Pesti Napló“, după ce arată neputința ca Ungurii să maghiarizeze naționalitățile și ușurința lor de a se da în exploatarea Ovreilor, cei cu devisa *ubi bene, ibi patria*, scrie: „Nația (politică) maghiară perde anual o sută mii cetățeni, căci atâția emigrează pe fie-care an; perdem deci anual de trei ori cât s'a perdut la Mohaciu“...

Mai alaltăeri „Magyar Szó“ a și cerut imperios, să se ia măsuri ca cei 800.000 Maghiari din America să nu fie lăsați fără preoți și învățători, că altfel se prăpădesc!

Ear în locul acestor cetățeni emigrați cu cine se întărește țeara? O spun toate zările maghiare: cu Kazarii, Ovreii perciuinați și roșcovanii din Galizia.

Agrarii strigă să li-se închidă însă porțile, căci veneticii aceștia de parte de a folosi și a întări, dar din contră, exploatează și pe țeranii ce mai rămân în țeară, așa că — după

cum mărturisea și „B. Hirlep“, după fie-care seceriș emigrează Unguri de pe câmpiile cele mai mănăse, din cauza că nouii stăpâni, marii proprietari Ovrei, nu mai sunt, ca în trecut marii proprietari Unguri, părinții ai poporului.

Ca ei nu simt nimic pentru neamul care i-a primit cu brațele deschise, se tânguie „Hazánk“ dela 8 Septembrie, rezultă și din faptul, că „ei n'au ținut vrednic să cheltuiască 50 cruceri pentru a-și maghiariza numele“ „Cunoaștem și noi foarte bine — urmează „Hazánk“ — contingentul de proprietari și arendași mari de origine streină pentru cari Ábrányi se entusiasmează (susținându-i în „Pesti Napló“) și știm că fiecare dintre ei într'o batistă și-a adus tot mobilul și imobilul (în preț de 2-3 fl.) în Ungaria, unde din bună-voința lui Tisza și sub aripile protectoare ale codicelui Csémegi (Ovreu și el) prin jurământ strămb și făcând usură, azi au ajuns marii proprietari și arendași“...

Aceștia — spune numitul ziar — sunt azi posesorii celor mai mari moși de prin cele mai ungurești comitate, după cum rezultă din anuarul Reuniunii maghiare agricole.

Eată situația regatului ungar după o domnie constituțională și liberală de un sfert de veac.

Ce va fi încă d'aci încolo, dacă „liberalismul“ și „democratismul“ actual va mai dăinui, nu e greu de prevăzut: nația maghiară merge cu pașii cei mai repezi și mai siguri spre un Mohaciu politic, în cât Nemților ear le vor trebui sute de ani, până să-l mântue de Jidani, după cum odinioară i-au scăpat de Turci.

Gvernul și agrarii Zările maghiare toate su încolțit pe agrarii, în urma discursului primului ministru Széll, prin care se dă dreptul de existență în partidul liberal numit „agrarișmul“ academic.

„Hazánk“ își face curaj, spunând că adevăratul ministru a vorbit cum trebuia să vorbească, atunci când a declarat că interesele tuturor sectelor cu aceeași inimă și același interes le va sprijini.

Se așteaptă însă cu viu interes discursul program pe care îl va desvolta contele Károlyi mâne în fața alegătorilor săi pus fiind în alternativa: ori cu Széll, ori conform principiilor anunțate în scrisoarea dela Göcz.

Not credem, căci suntem obișnuiți de a vedea asemenea lucruri, că patrioții agrari deocamda a vor pune mâna pe doi pepeni. Numai după alegeri se va vedea pe care vor să și l păstreze.

Electorale.

Convocare.

Pe Jout, la orele 8 seara, membrii români ai clubului comitatens sunt convocați la Otetul „Vas“ în consfătuire intimă.

Eată convocarea lansată din partea biroului clubului:

Prea onorate Domnule!

Stam în preajma alegerilor dietale și este de prevăzut, că din diferite părți se vor face încercări de tot soiul într'a momi alegători români ca să se înfățișeze la urnă și să voteze cu persoane, care nu înțeleg și nu admit aspirațiile legale ale poporului român.

Atari încercări sunt puse la cale și în cercurile electorale din comitatul nostru.

Datorința noastră, a membrilor din comitetul central al clubului român comitatens este, să veghem conștiințios asupra moralei politice a poporului nostru și să-l luminăm asupra situației arătându-i calea indicată de interesul binepriceput al po-

porului român din Ungaria și în special din acest comitat.

Indemnând de simțul acestei datorințe Vă rugăm a Vă întruni pe Jout în 12 Septembrie n. a. c. la oarele 8 de seara la Arad în hotelul „Vas“ la o conferință confidențială, și punându-Vă în vedere marea gravitate a afacerii, contăm la prezentarea D-Voastră pe sigur.

Arad, în 8 Sept. n. 1901.

Cu deosebită stimă.

Dr. Ioan Suciu,
vice-president al clubului
național rom. din com. Arad.

Declarațiune. Lipsind din Brad pe timp mai îndelungat, am aflat la reluarea, că s'a împărțit în Brad și giur o convocare, prin care alegătorii de partidul liberal sunt chemați — spre a se constitui, la Baia de Criș pe 8 l. c. între cei subscriși pe convocare află că figurează și numele meu. Declar, că eu n'am subscris acea convocare și deci s'a făcut un abuz de numele meu.

Brad, la 8 Sept. 1901.

Dr. Ioan Radu.

Adunarea alegătorilor koșuthiști români și neromâni din jurul Chișineului ori Ungurii însufleșiți de marșul nostru — „Deșteaptă-te române!“ —

Un cas demn de registru s'a întâmplat Duminică în comuna Erdeș învecinată Chișineul. — Treceșterii uimiți să strângă pe lângă „Pelican“ unde se reproduceau cântări vechi și uitate, ardelene crețe și cântări naționale de 5 ani esite din modă.

În jurul unei mese lungi vre strănepoți ai vitejilor daci, faimă și cele auzite, cu nespusă însufleșire păharele, ear' eroul zilei, advocat și thist din Chișineu Dr. Lázár Zoárd, cu nespusă afabilitate asculta dorințele românilor — și ca să nu le uite, își făcea și notițe.

Chieful a durat întreaga după amiază; români și unguri nu se puteau despărți ear' când cătră seară momentul durerii a despărțirii a sosit, bieții români s'abia

Apostolii Teatrului-Român.

Alături de Hodoș și cetalați entusiști ai generației trecute, numele veneratului academician Iosif Vulcan va străluci pururea în istoria teatrului român. Nu e vorba adevărat numai de teatrul ce se va înființa din banii fondului ce continuă a crește, ci meritului i-să mai adăogă când ne găndim la propaganda vie ce a făcut pentru-ca Românii de'aci să prindă gust de Teatru-Românesc. Când eram adolescent jucam piese de ale dlui Vulcan, și tot piesele D-sale, vechi și noue, se joacă mai mult ș'acum în toate părțile. Vreme de treizeci ani ori-ce mișcare teatrală la noi se leagă de numele dlui Vulcan.

Nu mai puțin adevărat este însă, că jucam piese de ale dlui Vulcan și publicate de D-sa în „Familia“, dar de societatea fondului de teatru n'am prea auzit, ci abia de câțiva ani numai mișcarea aceasta culturală a început să facă valuri.

Causa, pentru-care în trecut nu prea s'au interesat mulți de societate, a fost, după a mea părere, nu atâta faptul că comitetul se întrunea la Budapesta, ci dl Vulcan trebuia să lupte prea singur, izolat.

Îndată-ce și a asigurat concursul și devotamentul cald al câtorva bărbați din generația mai tină, mișcarea a luat proporții ce în primul rând desigur pe dl Vulcan l'a mângâiat.

În generația aceasta mai tină pun la locul întău pe Vasile Goldiș secretarul Societății. Dacă nu l'mi-ar fi amic, și mai ales dacă n'ar fi și el că Românii mai de seamă cunosc sentimentele lui calde pentru tot ce este național, nobil și frumos, dacă n'ar fi și cât de mult îl apreciază cultura superioară și energia ce depune de ori-ce s'apucă, ar fi ademenit să scriu un foileton numai despre dânsul. Mai ales când e vorba despre societatea Fondului de teatru, în favorul căreia a agitat cu scrisul și cu viu graiu ca nimeni altul. Și cu o pricepere care a impus tuturor.

Simpatic ca figură, plăcut la vorbă, dulce și însufleșitor în tot ce scrie, Lași al nostru e predestinat să fie apostol.

Una dintre meritele sale de căpetenie, pe terenul teatrului, este și redactarea Anuarului.

Anuarele de regulă sunt seci. Nu prea le citește nimeni. Anuarele Societății Fondului pentru teatru român fac însă excepție. Ele poartă pecetea individualității au-

torului lor. Astfel și anuarul din acest an (al IV) e o puternică propagandă în favorul Fondului și a întregii idei cu teatrul român! Ele de natură nu numai să satisfacă pe cei cari urmăresc această mișcare, și fiind din a nuar progresul continuu, dar să și însuflească pe cei cari stau poate, mai reci, d'oparte. Anuarul acesta, împodobit și cu gravuri, cuprinde un duios cuvânt de adio (fiind-că s'a mutat dela Brașov, Vasile Goldiș credea să se retragă din comitet, ori cel puțin dela secretariat; se înțelege că nu l'au lăsat: anuar poate el redacta bine și din Arad); a întocmit apoi o migăloasă, dar foarte interesantă statistică despre mișcarea teatrală în anul 1900, a scris un admirabil articol: *idei referitoare la înființarea teatrului nostru*, nu mai puțin ca 12 biografii, raportul către adunarea generală dela Abrud și peste tot, a cules tot ce s'a scris despre activitatea atâtor zeloși luptători pentru teatrul român.

Pe lângă instructivul discurs al presidentului Vulcan, rostit la Abrud și studiul d-lui Braniste, incontestabil că după articolele lui Goldiș cea mai dragă și mai interesantă lectură este articolul d-lui V. Podoabă, despre prima societate teatrală română: *ambu'antă în Transilvania*.

Noi, cei cari înainte cu trei-zeci ani abea doar de vom fi știut silabă, nu putem decât să citim cu adevărat deliciu drăgulele reminiscențe despre grupul de studenți români dela liceul rom. catol. din Cluj, cari în 1838 constituindu-se în societate, au învățat mai multe piese și au umblat de a lungul și de-alatul țării să joace teatru...

Vom reproduce articolul d-lui Podoabă pentru a da Cesarului ce este a Cesarului: omăgiu și amintire celor cari pe când Societatea teatrală era încă în embrion, deși poate într'un chip mai primitiv, dar real sau ceea ce cu toții am vrea să avem zilnic, teatru român!

Alături de Hodoș, de Vulcanu, de V. Goldiș și atâția luptători entusiști pentru teatrul român, între apostoli va trebui deci să se dea loc de onoare și grupului căreia director îl era — ca elev de clasa VI gimnazială — dl V. Podoabă... Din director de teatru — preot și în urmă director de bancă... Eată cum însăși viața omenească aievea este un — teatru.

Leandru.

... pe care pe lângă controlul argur, pe care pe lângă acordurile...

... Ce înlocuiește tot, ce dă o hărăzire...

... Și în câte locuri se vor repeta astfel...

Candidări

... În Arad va candida primul...

... În cercul Pecher candidatul...

... La Sânt-Anna unicul candidat...

... În cercul Șiriu guvernamentului...

... În cercul Șiriu guvernamentului...

Comedia-i finită.

... Cinci ani de activitate „patriotică“...

... Actul s'a săvârșit între orele 11-12...

... A fost neobișnuit de lung acest...

... Eată câte-va părți dintr'insul:

... Regularea afacerilor de vamă și...

... în domeniul administrativ și...

... Un punct de vedere național și...

... În domeniul vast al administrației...

... În domeniul vast al administrației...

... Tot asemenea s'au făcut coss darabie...

... Pe terenul justiției — continuă...

... Multe și mari lucruri de împlinit...

... De încheiere, mesajul amintește...

Din străinătate.

... Italia și Tripla alianță. Din Roma...

Bulgarii din Macedonia și Boris Sarafoff.

... Sub acest titlu dl Zamfir O. Arbore...

... Vorbind de cauza, pe care o...

... Causa lui Sarafoff se reconstituie...

... Distingerea tuturor unităților...

... Pentru această cauză s'au asasinat...

... Alt mijloc de a lupta nici că se...

... Populațiunea Macedoniei moderne...

... În momentul de față există doi...

... U. u. din pretendenți sunt Bulgarii...

... Și unul și albul, cu toate...

... Eată ce zice profesorul Draganoff...

... Ura Bulgarilor în contra...

... Și trebuie observat un lucru...

... În svingina acestei aserțiuni...

... Spațiul, firește, nepermittându-ne...

... a) Dialectul cu numit macedonean...

... b) Profesorii localei macedo-slavi...

... Afară de aceste două concluzii...

... Terbulul ziar al lui Sarafoff...

... Este cunoscut cum că populațiunea...

... Numărul covârșitor al populațiunii...

... Apăsar autorul acestui articol...

... În adică, acest popor covârșitor...

Presa maghiară despre situația în Balcani.

... Ocupându-se de situația actuală...

... „Putem să constatăm, că în Balcani...

... Tratatul dela Berlin e numai, ca...

... Dacă guvernul nostru de externe...

... După pășirea cercărilor militare...

... Azi form țuina balcanică o...

Noutăți

ARAD, 10 Septembrie n. 1901.

Din cauza sfintei sărbători de mâne numărul proximal foil va apărea numai Vineri la amiază, ca număr dublu.

Majestatea Sa Monarchul, după o petrecere de două zile în Budapesta, pentru a îndeplini actul de dizolvare a parlamentului, — ieri, în 9 l. c. n. a plecat la Viena.

Austriacii redeschid frontiera pentru vitele din România. Adunarea corporației măcelarilor austriaci a adoptat o rezoluție, prin care cere ridicarea frontierei austriace pentru vitele române și poftind guvernul să ia măsuri pentru introducerea acestor vite prin reducerea taxelor vamale cu privilegiul rînoirii tratatului de comerț cu România.

Statistica emigrării. Consalatul austro-ungar din New York zilele trecute a trimis statistica emigrării din anul 1900. Din aceasta rezultă, că anul trecut au emigrat în Statele Unite 472.126 persoane. De la 1892 începând, aceasta e cea mai mare cifră a emigrării. După state cifră de mai sus se împarte astfel: Austro-Ungaria 73.962 bărbați, 34.739 femei (108.701); Franța 1884 bărbați, 1.078 femei (2.962); Germania 11.904 bărbați, 8.964 femei (20.868); Italia 82.515 bărbați, 28.573 femei (111.088); România 5.900 bărbați, 4.058 femei (9.958); Rusia 59.234 bărbați, 33.252 femei (92.486); Serbia, Bulgaria, Muntenegru 245 bărbați, 65 femei (310).

Liberalii contra liberalilor. Sub acest titlu „Pesti Napló” mai nou scrie următoarele rînduri: „După cea mai nouă statistică sunt 84 cercuri electorale, în care candidații partidului liberal se luptă între sine, împărțind astfel partidul liberal al cercului — în favoarea candidatului opozițional. Până acum n'a fost cas, ca în așa număr mare să se lupte între sine candidații liberali, și această împrejurare provoacă îngrijiri în cercul alegătorilor liberali. Ei așteaptă, ca comitetul executiv al partidului liberal, care în 13 l. c. va ține prima sa sesiune, să ia vreo hotărîre pentru înlăturarea eventualelor consecințe ale acestui simptom păgăbitor.”

E mare de tot dorul după — oala cu carne!

Himen. Confratele Teodor Cioloca (dela „Drapelul”) și-a serbat cununia cu gentila domnișoară **Mărioara Dobru Duminecă**, 8 Septembrie, în Sîpet.

Să fie cu noroc!

Calvinii unguri din România. Barabás Endre, profesor la școlile civile din Tergu-Mureșului, care petrecuse timp mai îndelungat în România, a agitat în mai multe rînduri prin presa ungurească și prin conferințe publice soarta Ungurilor din România, apelând la puterea statului ungur, care ar putea să facă ceva în interesul lor, ca să se poată manifesta și în România ca Maghiari. Causa Ungurilor reformați din România a îmbrățișat o mai ales organul protestant din Budapesta „Magyar Szó”. În acest organ publică acum Kertész József, noul învățător calvin din București, o cor-spondență, în care anunță cu bucurie, că agitația intră prină pe calea publicității și înc-o să dea rezultate, căci societatea „Er éyi Kárpát Egy sü et” s'a oferit să întrețină doi absolvenți de școală primară din România, timp de opt ani la gimnaziul reformat din Kék-mé, cu destinațiunea,

ca pe urmă să se întoarcă în România ca misionari calvini. Acești doi de misionari calvini au fost aleși în persoanele lui Farkas Jenő și Demeter Jenő. Di Kertész apelează la toți aceia, care se interesează de viitorul maghiarismului, să imiteze exemplul societății „E. K. E.” — Vedem așadar, că Ungurii, care au emigrat din țară în România ca peritari de foame, după ce s'au mai înălțit acolo, fac propagandă maghiară.

Viriliștii români ai comitatului Arad. Comisiunea verificătoare a comitatului a încheiat deja lista viriliștilor din comitatul nostru pe anul 1902. În rîndul acestora se află și următorii Români:

Ioan Bele, Ilie Balta (din Chereuș), Manuilă Puta (din Pecet), Ioan Bărdan (din Sinitca), Ioan Tripoș (din Agris), Ștefan Rusu (din Orlaua), George Sid (Budapesta), Ioan Vuiculescu (Sepreș), Dr. Em. Feier (Pecet), Dr. Liviu Tamașdan (din Arad), George Cosma (Mieșlac), Ioan Boiboca (Curtic), Const. Tamașdan (Pecet), Const. Pavlovi (Păncota), Ștefan Novac (Pecet), Ștefan Tamașdan (Pecet-rom), George Mădin (Șilindia), Augustin Beș (Șimand), Ștefan Antonescu (din Șiriu), Nicolae Urs (Curtic), Dimitrie Ganea (din Semlac), Dr. Dimitrie Barba (din Pecet), Teodor Gabor (Mieșlac), Sever Boșan (Ternaova), I. Aron Vărtăciu (Pecet), Teodor Măgoș (Covasna), Ioan Rediș (Chereuș), Ioan Beș (Odvoș), David Urs (Curtic), Vasile Boiboca (Curtic), Ioan Roșu (Semlac), George Feier (Boreșineu), Iustin Dascăl (Mieșlac), Grigorie Mădin (Curtic), Ilie Don (Curtic), Ilie Urs (Curtic), Sava Tamașdan (Pecet), Ioan Vale (din Chereuș).

Episcopul V. V. de Repta în Putna. Marți, în 3 Septembrie, a vizitat sfânta mănăstire a eroului Ștefan cel bun și mare, în Putna Preasfinția Sa episcopul Rădăuților Dr. Vladimir de Repta. Înaltul oaspe a fost primit în coarta mănăstirească de toți călugării cu strigăte „Să trăiască”. Conventualul mănăstirii, îmbă-căștia orate frumoase bisericești, cu sfînta evanghelie și cu sfânta cruce în mână, au condus pe Arhiepiscop, împreună cu toți cei de față fiind Preasfinția Sa în mână sârja arhiepiscopie și binecuvîntînd poporul, până la biserică. În sfînta biserică s'a făcut doxologia și după aceea în aceeași ordine s'a petrecut conventul în odăile de oaspeți, menite anume pentru arhiepiscopii. După ună Preasfinția Sa a vizitat atît odăile igranșii, cît și cele călugărești și a exprimat mulțumirea sa asupra curățeniei și ordinii vrednice de toată lauda.

Alegeri în Galicția, pentru camera provincială s'au făcut în 5 Septembrie pentru comunitățile rurale. Din 74 deputați aleși conservativii au obținut 46 mandate, așadar cu 8 mandate mai mult ca în periodul trecut. Rutenii din 15 mandate ce au avut înainte, au pierdut 2, obținînd de astădată numai 13. Partidul popular polon din 7 mandate ce le avea a rămas numai cu 2, stîrga moderată a câștigat pe lărgă un mandat cît îl avea încă trei, „grupul” lui Stojalowski, reprezentat prin Stojalowski singur, are 3 mandate, tovarășia țărănilor poloni din 6 mandate a pierdut 3, democrații poloni au 2 mandate.

Regina Draga — earăși mamă. Asta-i vestea mai nouă din Belgrad; decît că acum — zice se — ea vine de tot „serioasă”. În cercurile curții din Belgrad cel puțin așa se știe, că acum regina Draga cu toată hotărîrea și în curînd așteaptă să fie mamă. O fi, decît că azi foarte puțin crezătorii își mai poate da — cocoș-trecutul dela Belgrad.

E nard VII avocat P. țina perso-știu că roul reg. al Anglii este însoțit de baroul din Londra din anul 1861.

Eduard VII, care astăzi vine să se oprească pe vremea deosebită a zilei Temple, în sala în care cu două săptămîni mai înainte născuți prinț și prințesă jucasă pentru prima oară înaintea reg. Elisabeta. Această ceremonie are loc mare pompă, la care 11 sora, după obiceiul tradițional, în prezența lordului-șef justiției și a celor mai eminente membri lordului englez.

Nu e trebuință de a adăoga, că noul-advocat nu profită de loc de titlul său pentru a apăra pe văduve și orfani. Născuți în 1877 el consimți să îndeplinească funcțiunile onorifice de casier al ordinului și prezidă în mod solemn biroul de advocatură.

Se primește

Într-o bună cancelarie advocațională scriitor, care știe scrie corect românește și ungurește și are scrisoară bună. Locul îl va pute ocupa numai decît.

Doritorii să se adreseze administrațiunii ziarului nostru.

ULTIME ȘTIRI

Afacerea Szelle-Kormos.

Aflăm că tribunalul din Budapesta a decis punerea sub acuză atît a judeului de Curie Kormos cît și a lui Szelle.

Tot din această afacere, ceartă mare se rîncează în pre-locală între adocatul Kertész și procurorul Meszlényi. Pe azi aștepta un duel între dînsii.

Războiul în România

Într-o zi 9 Septembrie Cetățenii de la Cluj au fost orînduți să se ducă înarmăți în trenurile ce merg la Petersburg. Aceasta în cauză că au aruncat în aer în unii mai multe căte va trenuri.

De Wett Botha, Schalk Burg și procurorul de stat Smuts au a poporului o proclamație în care rugăciuni pentru succesele de până la Burilor și îndeamnă pe toți să lupte cu toată vigoarea.

Bibliografie.

Matia Cuntan, *Possă*, un drăgălaș volum, de 74 pagini, se găsește de vizitare la Administrațiunea ziarului nostru.

Călătoriile în Rusia ale preotului băneșean Mihail Popovici (1770--1) publicate de N. Iorga, în editura „Tribuna Poporului”, se vinde cu prețul de 40 bani.

Metodul de procedere la micul ABC dar ilustrat în usul școlilor primare de Ioan Tuduceșcu, partea I, pentru primul an de școală, ed. II. Prețul unui exemplar 40 bani. Se găsește la autor, în Lipova.

Manual de limba română, elemente de istoria literaturii, de E. Hodoș, ediția IV cu mai multe portrete, Caransebeș 1902. Prețul 2 coroane.

Editor. Aurel Popovici

tinței sale, convoacă la mare întrunire pe Albanezi în Muntenegru. Deocămdata dela bătălia albanez din Cetinje vor lipsi jacobinarii; nu va lipsi însă apanagiul italian. Seceta Pugli din Bari poruncește o escadră în Muntenegru. Nichita a primit-o această cu oare-care abnegație, fiind că din asta pentru sine el nu are nici un profit...

MAC KINLEY.

Știri contradictorii. — Conspirație. — Telegrama. —

Marți dimineața sosise știrea, că starea lui Mac Kinley este desperată: cu greu el va mai trăi o zi-două. De aceea toți ministrii au și sosit lângă patul ilustrului bolnav.

Din știrile sosite Marți seara însă vedem, că totuși sunt speranțe ca Mac Kinley să scape cu viața. Astfel o telegramă din Buffalo spune:

„Doctorul Burny a vizitat cu demnitatea starea lui Mac Kinley; el declarat că, dacă nu se va întâmpla vre-o complicație, în 3—4 săptămîni președintele își va pute vedea nepășiunile zilnice.”

O altă telegramă, din Londra, vestește cu data de 9 Septembrie:

„Agenții secreți ai poliției au descoperit că președintele a căzut victimă unei conspirații anarhistice făcute la Cincinnati. La început anarhiștii plănușeau să îl omore pe Mac Kinley în tabăra dela Cleveland, dar Tzolgos n'a voit să comită asasinatul în apropierea comunității sale natale. În Cincinnati au fost arestați 2, iar la Cleveland 3 anarhiști.”

„Atentatorul a fost vizitat de medici, care au declarat, că el nu numai că e cu mintea sănătoasă, dar' chiar inteligent. În temniță e bine tratat și i-se îngăduie să fumeze trei țigări pe zi. În felul acesta se speră că-l vor îndupleca să facă mărturisiri complete.”

„De câte ori intră cineva la dînsul în celulă, întrebă: „A murit președintele?” Pe străzi circula mișcarea de soldați, fiind temere, că poporul va da asalt să-l lincuiască pe criminal.”

Altă telegramă spune:

New-York, 9 Septem. În Pensilvania 200 de lucrători italieni anarhiști au ținut adunare și au exprimat părerea lor de bine asupra atentatului comis. La Chicago au ținut întrunire socialistii, cari au respins propunerea să i-se exprime regrete lui Mac-Kinley, fiind el reprezentantul capitaliștilor. Ear la Boston socialistii au osândit aspru atentatul.

Emma Goodmann, ale cărei îndemnuri au făcut pe Tzolgos să comită atentatul, a dispărut din oraș.

În toată America este un curent colorat împotriva anarhiștilor. Președintele comitetului de pază al mai multor orașe, a declarat: „Am hotărît să î stăpînesc pe mizerabili aceștia. Dacă două martori, oameni cinstiți, vor afirma despre cine-va că e anarhist, aceasta va echivala cu osândă: îl omorîm îndată!”

În contra imigranților se vor lua cele mai severe măsuri, ca să nu mai poată sta în America ori ce va-gabond.

Împăratul Germaniei a adresat o telegramă exprimînd regretul său și simpatii președintelui Mac Kinley.

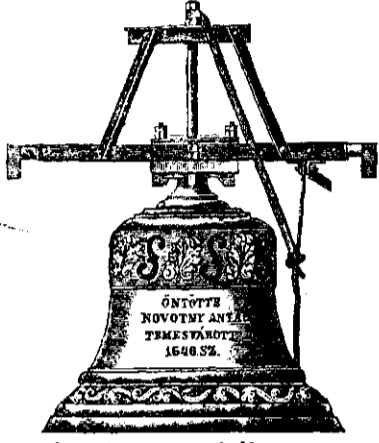
...meritat cu medaliă cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătoră de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabrie

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătare prin ceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede mai placut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 kg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut. — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

505 48—

Novitățile noastre de toamnă și iarna

au sosit. Prin aceasta cu toată stima atragem asupra lor atențiunea onoratului public. Prăvălia noastră, vechie de șezezeci de ani, permanent a fost condusă de principiul, de-a servi pe On. cumpărătorii totdeauna în chipul cel mai solid.

In bogat asortiment avem tot felul de materie pentru haine de dame și bune barchete de spălat; șifon, pânză și garnituri de masă, cari toate **se vënd cu prețul strict de fabrică.** Covoare, perdele, plapome și în mare asortiment mai sles rufe pent u dame, precum: it (cămeși pentru dame), pantaloni pentru dame, fuste de desupt și corsete de cele mai solide calitați.

Cu această ocașiune aducem totodată și la cunoștiința domnilor preoți, că pentru sesonul de toamnă ni-au sosit în admirabil asortiment **materii pentru reverenzi,** și e aproape fără părechie spriginul general și recunoștiința mare, de care ne bucurăm din partea mușterilor nostri. Materiile noastre pentru reverenzi sunt de cea mai bună calitate și—o garantăm aceasta — de coloare trainică.

Asortimentul nostru asemenea cu mult e mai bogat decât ori-și unde, avënd în magazin materii și țesători fine și permanent de multe feluri care de care mai frumoase.

Pregătim deplin întregi rînduri de reverenzi.

Cerënd valorosul sprigin al On. public, suntem

Cu toată stima:

H. ROSENBLÜH și SOȚUL
(ARAD, Piața-Libertății.)
George Iancovici,
conducător de prăvălie.

628 6-20

A apărut

se află de vëndzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
Geografia Comitatului Arad, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, invetător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
Trupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2
Judecăterile cu jurații — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
„Libertatea“ — de Ioan Stuart Mil, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2
„Principiile politice“, după Dr. T. de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2.50
7.) „Răsboiul pentru neatârnare“ de George Coșbuc.	—	1.20
8.) „Vieribil“ — de Petru Vancu,	—	1
9.) „TerolaDramei“ — de Dr. Iosif Blaga,	—	3.60
10.) „Javenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1.60
11.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1.50
12.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz	—	1.20
13.) „Ioan Botezătorul, tragedie în 5 acte și un preludiu tradusă de Il. Chendi și C.Sandu după Hermann Sudermann	—	2.—
14.) Henric Ibsen „Ziua Invierii“ Epilog dramatic în 3 acte traducere de Il. Chendi și C. Sandu	—	1.—
15.) „Zece ani de mișcare“ literară în Transilvania 1890—1900 de Ilariu Chendi	—	1.—
16.) „Maria Cunțan“ poezii	—	1.50
17.) „Musa Someșană“ Doine și cântece populare	—	—30
18.) „Călătoriiile în Rusia“ ale preotului bănățean Mihail Popovici, publicate de N. Iorga	—	—40
19.) „Vatra părăsită“ de Ioan Slavici	—	1.50

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.